

TMMOB MİMARLAR ODASI
ANKARA ŞUBESİ

SUYUN
ZİİNDE

Gençlik Parkı Havuzunun
Uyarlanabilir Yeniden Kullanımı Üzerine

ÖĞRENCİ MİMARİ FİKİR PROJESİ YARIŞMASI

ŞARTNAME

1. ÖNSÖZ

Cumhuriyet dönemi Ankara'sının simge parklarından olan Gençlik Parkı, yalnızca bir rekreasyon alanı değil, aynı zamanda gençlik, kamusal yaşam ve modernleşme düşüncesinin biçimlendiği bir kamusal mekândır. Bu bağlamda parkta yer alan göl/havuz alanının yeniden işlevlendirilmesi, tarihsel belleğe sahip çıkarken günümüz kent insanına yeni yaşam olanakları sunmayı hedefleyen dönüştürücü ve uyarlanabilir bir yaklaşımla ele alınmalıdır. Böyle bir yaklaşımla, koruma-kullanma dengesi gözetilerek alanın mekânsal ve işlevsel sürekliliği güçlendirilebilir ve sürdürülebilirliği sağlanabilir.

Gençlik Parkı'nın temelleri, Alman şehir plancısı Hermann Jansen tarafından 1930'lu yıllarda hazırlanan Ankara Nazım Planı çerçevesinde atılmıştır. Jansen, kenti çevreleyen yeşil kuşakları ve kamusal rekreasyon alanlarını bütüncül bir yaklaşımla ele almış; parkın tren istasyonuna bakan konumunu ve tarihî kent dokusuyla kuracağı ilişkiyi stratejik bir karar olarak tanımlamıştır. Parkın girişinden kaleye uzanan görsel akslar, su öğelerinin etkin kullanımı ve özenle kurgulanan peyzaj düzenlemeleri, kente gelenlerin ilk izlenimini güçlendirmeyi amaçlamıştır.

Jansen Planı'nda, Gençlik Parkı bir kent parkı kimliğiyle tasarlanmış ve alanın yaklaşık üçte birini kaplayacak geniş bir göl/havuz öngörülmüştür. Kıyılarda doğal ve yumuşak geçişli düzenlemeler, ortada çim bir koridor ve su-yeşil ilişkisinin öne çıkarıldığı peyzaj anlayışıyla İngiliz bahçe geleneğinden esinlenilmiştir. Su öğesi, Ankaralıların deniz özlemini karşılayan simgesel bir deneyim olarak kurgulanmıştır. Ancak Jansen'in vizyonu tam olarak hayata geçirilememiştir. Bayındırlık Bakanlığı, 1936 yılında Jansen'le birlikte çalışan Fransız bahçe mühendisi Theo Leveau'nun projesini uygulamaya karar vermiştir. Leveau'nun planı, Jansen'in temel tasarım ilkelerini büyük ölçüde korumuş; ancak göl geometrisi, yürüyüş aksları ve mekânsal düzenlemelerde bazı değişiklikler getirmiştir.

Parkin inşaatı 1938 yılında başlamış, 19 Mayıs 1943 tarihinde hizmete açılmıştır. Açıldığı dönemde yaklaşık 28 hektar büyüklüğündeki park; 32.000-35.000 m²'lik gölün yanı sıra yüzme havuzu, su sporu kulübü, açık hava tiyatrosu, gazinolar, çocuk oyun alanları, labirent, gezinti yolları ve seralar gibi çok çeşitli işlevleriyle katmanlı bir kamusal alan olarak tasarlanmıştır. İlk yıllardan itibaren göl, yalnızca görsel bir peyzaj unsuru olmamış; yaz aylarında sandal gezintileri ve yüzme, kış aylarında ise buz pateni gibi etkinliklerle kent yaşamına etkin biçimde dâhil olmuştur. Resmî bayramlarda düzenlenen yüzme ve kürek yarışları, su alanının hem toplumsal hem de kamusal işlevini pekiştirmiştir.

1950'lerden itibaren, Ankara kent merkezinin Kızılay yönüne kayması, artan nüfus baskısı, plansız eklentiler ve bakım eksiklikleri, parkın özgün kimliğini zayıflatmıştır. Eğlence ve dinlenme işlevlerinin yanı sıra ticari kullanımların (gazinolar, lunapark, büfeler vb.) artması, parkın kamusal niteliğini ve modern kimliğini gölgelemiştir.

1990'ların sonunda park fiziksel ve işlevsel açıdan belirgin ölçüde yıpranmıştır. Gölün su seviyesi düşürülmüş, kaskat ve şelale düzenleri işlevini yitirmiş, göletin bir kısmı doldurulmuş ve su sistemi durağan bir yapıya dönüşmüştür. Böylece Ankaralıların "Ankara'nın Denizi" olarak benimsediği su teması, parkın girişinden itibaren beklenen sürekliliği kuramaz hale gelmiştir. Gölün yapay biçimde doldurulup boşaltılması, ekolojik döngüyü bozmuş ve sürdürülebilirlik ilkeleriyle çelişmiştir.

Gençlik Parkı, Cumhuriyet dönemi Ankara'sında modernleşme, kamusal yaşam ve gençlik ideallerinin sahnelendiği bir mekân olarak tasarlanmış, özellikle göl/havuz alanı ile simgesel bir kimlik kazanmıştır. Bugün de tarihsel ve simgesel değeri canlılığını korumaktadır. Ancak, göl/havuz alanı başta olmak üzere parkın kamusal işlevlerinin zayıflaması, alanın yeniden değerlendirilmesini zorunlu hâle getirmiştir. Bu yeniden değerlendirme, yalnızca fiziksel bir iyileştirme değil, aynı zamanda uyarlanabilir yeniden kullanım (adaptive reuse) anlayışıyla parkın belleğini koruyan ve modern kent yaşamına yeni olanaklar sunan dönüştürücü bir yaklaşım olmalıdır.

Uyarlanabilir yeniden kullanım, işlevini yitirmiş mevcut mekânların tarihsel değerini yitirmeden yeni işlevlerle donatılmasını sağlayan, bu alanları yeni işlev, kullanıcı ve anlamlarla buluştururken yalnızca fiziksel sürdürülebilirliği değil, aynı zamanda sosyal, kültürel ve ekolojik sürekliliği de gözetken esnek ve sürdürülebilir bir strateji olarak bu noktada önem taşımaktadır. Günümüzde Gençlik Parkının tarihsel belleğini ve simgesel değerini koruyarak göl alanını yeniden işlevlendirmek, hem koruma-kullanma dengesini sağlamak hem de modern kent yaşamına sürdürülebilir olanaklar sunmak açısından kritik önem taşımaktadır.

2. YARIŞMANIN TÜRÜ VE ŞEKLİ

Serbest, ulusal ve tek kademeli bir öğrenci mimari fikir yarışması olarak düzenlenen bu yarışma, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümlerine tabi değildir.

3. YARIŞMANIN YERİ, KONUSU VE AMACI

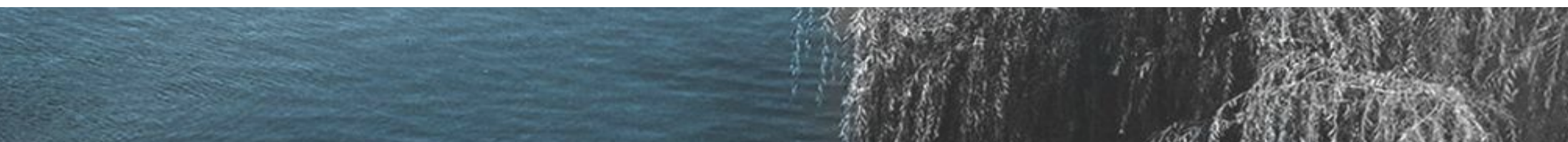
21.yüzyılda iklim krizinin derinleşmesi, doğal kaynakların azalması ve yapı üretiminin çevresel etkileri; sürdürülebilir, kaynak açısından verimli ve çevresel sorumluluk taşıyan tasarım yaklaşımlarını zorunlu kılmaktadır. Bu nedenle mevcut yapı ve alan stoğunun yeniden değerlendirilmesi ve çağdaş yaşama entegre edilmesi, mimarlık disiplininin öncelikli konularındandır. Uyarlanabilir yeniden kullanım (*adaptive reuse*), işlevini yitirmiş yapı, alan ya da bölgeleri yeni işlev, kullanıcı ve anlamlarla buluşturur; yalnızca fiziksel sürdürülebilirliği değil, sosyal, kültürel ve tarihsel sürekliliği de gözetir.

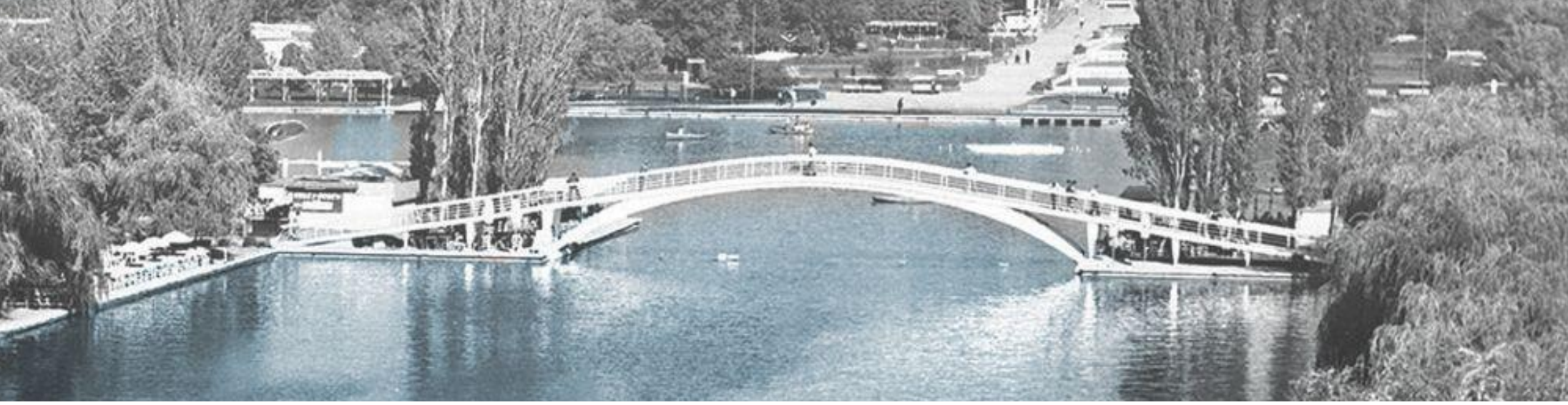
Gençlik Parkı, 1930'larda bataklık bir arazinin dönüştürülmesiyle Cumhuriyet'in modernleşme ideallerinin simgesel mekânı olarak kurulmuştur. Başkentin ilk büyük ölçekli kamusal parkı olan Gençlik Parkı, yeşil dokusu, havuzları, eğlence, konser ve sinema işlevleriyle kente yeni bir yaşam biçimi sunmuştur. Ortadaki yapay göl, uzun yıllar boyunca hem görsel cazibe hem de toplumsal hafızada güçlü bir odak olmuştur. Ancak 1980'lerden itibaren değişen kent dinamikleri, yeni rekreasyon alanları ve bakım eksiklikleri, parkın canlılığını azaltmıştır. Parçalı müdahaleler, alanın atıl bir duruma dönüşmesine yol açmıştır. Bugün Gençlik Parkı, merkezi konumu, tarihsel belleği ve Cumhuriyet değerleriyle yeniden ele alınması gereken önemli bir kentsel potansiyeldir.

Yarışma alanı, Ankara kent merkezinde yer alan Gençlik Parkı'nın göl/havuz alanıdır. Proje alanı, gölün mevcut sınırlarını kapsamakta olup, göl içerisinde yer alan ada da yarışma alanına dâhildir. Göl, günümüzde yapay yollarla doldurulup boşaltılması, statik ve durağan bir karakter kazanması nedeniyle işlevselliğini yitirmiş; ekolojik sürekliliği zayıflamış ve parkın kamusal kimliği açısından atıl bir duruma gelmiştir. Yarışmanın konusu, göl/havuz alanının yeniden işlevlendirilmesidir. Yarışmacılardan, gölün fiziksel sınırlarını dikkate alarak ekolojik, mekânsal ve işlevsel senaryolar geliştirmeleri beklenmektedir. Yarışmada herhangi bir program veya büyüklük sınırlaması bulunmamaktadır. Katılımcıların, mimari fikirler ve müdahaleler üzerinden özgün ve yaratıcı öneriler geliştirmeleri teşvik edilmektedir.

Bir öğrenci mimari fikir yarışması olarak düzenlenen bu yarışmanın amacı; genç mimar adaylarının tarihsel belleğe duyarlı, sürdürülebilir ve kapsayıcı yaklaşımlar geliştirmelerini, toplumsal bellek ekseninde düşünmelerini ve Gençlik Parkı'nın göl/havuz alanını yeniden işlevlendirerek parkın kamusal rolünü güçlendirecek, ekolojik duyarlılığı yüksek, yenilikçi ve dönüştürücü öneriler geliştirmelerini sağlamaktır. Bu kapsamda, göl/havuz alanının uyarlanabilir yeniden kullanım (*adaptive reuse*) ilkeleri doğrultusunda çağdaş kent yaşamına kazandırılması hedeflenmektedir. Yarışma, parkın tarihsel kimliğini koruyarak ve gölün fiziksel sınırlarını dikkate alarak; sosyal, kültürel ve ekolojik gereksinimlere cevap veren yaratıcı fikirler ile mekânsal ve işlevsel senaryoların geliştirilmesini, kentsel yaşamı canlandıran yenilikçi önerilerin üretilmesini istemektedir. Müdahaleler, mevcut formun dönüştürülmesi, sürdürülebilir bir ekosisteme evrilmesi veya çoklu kullanımları barındıracak biçimde yeniden yorumlanması yönünde çeşitlenebilir.

Yarışma; kültürel sürekliliğin korunması, kamusal yaşamın zenginleştirilmesi, ekolojik duyarlılık, gençlik odaklı kullanım senaryoları ile örnek ve kapsayıcı tasarım ilkeleri üzerinden değerlendirilecektir. Bu yaklaşım, Gençlik Parkı'nın tarihsel mirasını geleceğe taşıyan ve çağdaş kentsel tasarım anlayışına katkı sunan yenilikçi fikirlerin ortaya çıkmasını hedeflemektedir.

4. YARIŞMAYA KATILIM KOŞULLARI

- **Uygunluk ve Katılım biçimi:** Yarışmaya bireysel ya da ekip olarak katılım mümkündür. Bireysel katılımda yarışmacının, ekip katılımda ise ekip başkanının, Türkiye’de eğitim veren bir üniversitenin mimarlık lisans programına kayıtlı olması zorunludur. Diğer ekip üyeleri, ilgili disiplinlerde öğrenim görmekte olan öğrenciler olabilir. Tüm ekip üyeleri, şartnamede belirtilen diğer genel koşulları sağlamakla yükümlüdür.
- **Çıkar çatışması:** Yarışmaya seçici kurul üyeleri ve Mimarlar Odası Ankara Şubesi yöneticileri, çalışanları ve birinci derecede yakınları katılamaz.
- **Eser sahipliği ve izinler:** Katılımcılar, gönderdikleri eserin tamamının kendilerine ait olduğunu; üçüncü kişilere ait telif ve izinler de dâhil tüm yükümlülüklerin kendi sorumluluklarında olduğunu kabul, beyan ve taahhüt eder. TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi, gönderilen eserlerin içeriğinden hukuken sorumlu tutulamaz.
- **Özgünlük ve gizlilik:** Eser daha önce herhangi bir yarışmada derece/ödül almamış ve hiçbir mecrada yayımlanmamış/paylaşılmamış olmalıdır. Değerlendirme süreci tamamlanıncaya kadar projeler kamuya açık platformlarda paylaşılmamalıdır.
- **Tekil katılım:** Her katılımcı yalnızca bir ekipte yer alabilir; her ekip yarışmaya yalnızca bir eser ile katılabilir.
- **Öğrenci üyelik:** Ekipte yer alan mimarlık öğrencilerinin TMMOB Mimarlar Odası öğrenci üyesi olması zorunludur.

5. YARIŞMACILARA VERİLECEK BİLGİ VE BELGELER

- Gençlik Parkı'nın vaziyet planları
- Alanın güncel durumunu gösteren fotoğraf arşivi
- Alanın tarihsel gelişimini anlatan arşiv, tarihsel arka plan belgeleri ve fotoğrafları
- Yarışma şartnamesi
- Katılım formu (Kimlik bilgilerini içeren belge)

6. TESLİM EDİLMESİ GEREKEN BELGELER VE SUNUM BİÇİMİ

- **Paftalar:** En fazla iki adet A1 boyutunda pafta sunulmalıdır. Paftalar dikey yerleşimde, PDF formatında ve 300 dpi çözünürlükte hazırlanmalı; her bir dosyanın boyutu 20 MB'ı aşmamalıdır.
- **Proje Açıklama Raporu:** 500-1000 kelime aralığında olmalı ve PDF formatında hazırlanmalıdır. Projenin amacı, ana fikri, tasarım konsepti ve kullanıcı senaryosu ayrıntılı bir şekilde açıklanmalıdır.
- **Katılım Formu (Kimlik Bilgilerini İçeren Belge):** Her ekip için 1 adet katılım formu PDF formatında teslim edilmelidir.
- **Mimarlar Odası Öğrenci Üye* Tanıtım Belgesi:** Yarışmanın ilan edildiği tarihten sonra, TMMOB Mimarlar Odasından alınan "Oda Öğrenci Üye Tanıtım Belgesi" teslim edilmelidir.

*TMMOB Mimarlar Odası öğrenci üyeliği için üniversitenizin bulunduğu ildeki Mimarlar Odası Şubesi ile iletişime geçebilir veya öğrenci belgeniz, kimlik belgeniz, 1 adet vesikalık fotoğrafınız (JPEG formatında) ve iletişim bilgilerinizi (adres ve cep telefonu) içeren bir e-postayla başvuru yapabilirsiniz. Ankara Şubesi başvuruları info@mimarlarodasiankara.org adresine yapılmalıdır (Üyelik için Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olma şartı aranmaktadır).

- **Öğrenci Belgesi:** Bireysel katılımda yarışmacının, ekip katılımda ekip başı yarışmacının mimarlık lisans programına kayıtlı olduğunu gösteren öğrenci belgesini sunması zorunludur. Ekip katılımda ekip başı dışındaki yarışmacıların da ilgili bir lisans programına kayıtlı olduklarını gösteren öğrenci belgelerini sunmaları gerekmektedir. Söz konusu belgeler yarışmanın ilan edildiği tarihten sonra düzenlenmiş olmalı ve Türkiye'de eğitim veren üniversitelerden veya e-devlet üzerinden alınmalıdır.
- **Teslim:** Projeler, yarışma takviminde belirtilen son teslim tarihi ve saatine kadar mimodankyarisma@gmail.com adresine e-posta yoluyla gönderilmelidir.

7. DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR:

- **Rumuz Sistemi:** Projeler, rumuz sistemi ile teslim edilmelidir. Rumuz 5 rakamdan oluşmalıdır. Paftanın sağ üst köşesinde 1 cm x 1 cm'lik kareler içerisine yerleştirilmelidir. Ayrıca kimlik bilgilerini içeren belgede aynı rumuz bilgisine yer verilmelidir.
- **Katılım Formu (Kimlik Bilgilerini İçeren Belge):** Ayrı bir dosya olarak sunulmalıdır.
- **Anonimlik:** Teslim edilen paftalarda ve "Proje Açıklama Raporu Dosyası"nda başvuru sahiplerinin kimliklerine dair herhangi bir yazı veya işaret olmamalıdır. İsimler sadece kimlik bilgilerini içeren belgede yer alabilir.

8. TELİF VE YAYIN HAKLARI

- Ödül alan projelerin basılı ve dijital ortamda yayımlanması, sergilenmesi ve arşivlenmesine ilişkin münhasır olmayan, süre ve yer bakımından sınırsız ve bedelsiz kullanım hakkı TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi'ne aittir. Bu kapsam; katalog, sergi, web sitesi, sosyal medya ve basın mecralarını içerir. Tüm kullanımlarda eser sahibi(leri) ve ekip adı belirtilir.
- Müelliflik (manevi) hakları ve mali haklar, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu uyarınca eser sahibine aittir. Bu haklar devredilmez; yalnızca yukarıda belirtilen amaçlarla kullanım lisansı verilmiş sayılır.
- Yarışmacılar, projelerde yer alan üçüncü kişilere ait görsel, metin, harita vb. öğeler için gerekli izin ve lisansların alındığını kabul ve beyan eder; bu hususlardan doğacak taleplerden sorumludur.

9. DİĞER HUSUSLAR

Bu yarışma, TMMOB Mimarlar Odası Yarışmalar Yönetmeliği esas alınarak hazırlanmıştır. Yarışmacılar, söz konusu yönetmelik hükümlerini kabul etmiş sayılır.

- Yarışmaya proje teslim eden tüm yarışmacılara yarışma sonunda dijital katılım sertifikası verilecektir.
- Finale kalan projeler sergilenebilir veya dijital katalogda yer alabilir. Tüm katılımcılar bu hususu kabul etmiş sayılır.

10. YARIŞMA TAKVİMİ

Yarışmanın İlanı: 22 Ekim 2025

Son Soru Sorma Tarihi: 5 Kasım 2025

Yanıtların İlanı: 12 Kasım 2025

Proje Son Teslim Tarihi: 22 Aralık 2025, Saat 15:00

Jüri Değerlendirme Toplantısı: 24 Aralık 2025

Kolokyum ve Ödül Töreni: Tarih ilerleyen süreçte açıklanacaktır.

11. JÜRİ ÜYELERİ VE RAPORTÖRLER

Danışman Jüri Üyeleri:

- Prof. Dr. Arzuhan Burcu Gültekin	Y. Mimar
- Elif Merve Dağ	Mimar
- Görkem Aytekin	Y. Mimar
- Öner Tokcan	Y. Mimar
- Prof. Dr. Savaş Zafer Şahin	Y. Şehir Plancısı
- Prof. Dr. Zeynep Uludağ	Y. Mimar

Asil Jüri Üyeleri:

- Fatih Yavuz	Y. Mimar
- Kutlu Bal	Mimar
- Dr. Mete Sezer	Y. Mimar
- Ramazan Avcı	Mimar
- Semra Uygur (Jüri Başkanı)	Y. Mimar

Yedek Jüri Üyeleri:

- İnci Shoainia	Y. Mimar
- Meltem Köse	Y. Mimar
- Resul Saraç	Mimar

Raportörlük:

- Özde Elif Özdemir	Mimar
- Sevgi Ciner	Mimar

12. ÖDÜLLER

Yarışmada birincilik, ikincilik, üçüncülük ve mansiyon ödülleri verilmesi ön görülmekle birlikte, jüri teslim edilen projelerin değerlendirilmesi sonucunda ödül sayısı ve dağılımında değişiklik yapma hakkını saklı tutar.

Birincilik Ödülü: 70.000 TL

İkincilik Ödülü: 50.000 TL

Üçüncülük Ödülü: 30.000 TL

Mansiyon Ödülü (3 adet): 15.000 TL (her biri)

Toplam Ödül Tutarı: 195.000 TL

13. YARIŞMA İLETİŞİM BİLGİLERİ

Proje teslimi, yarışma takviminde belirtilen son teslim tarihi ve saatine kadar aşağıda verilen e-posta adresi üzerinden yapılacaktır.

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi

Adres: Meşrutiyet Mahallesi Konur Sokak 4/3 06420 Çankaya / Ankara

Telefon: 0 312 4178665 (111 dahili numara)

Faks: 0 312 4171804

Web: <http://www.mimarlarodasiankara.org/>

genclikparki.mimarlarodasiankara.org

E-posta: mimodankyarisma@gmail.com

